

Eduskunta
sosiaali- ja terveysvaliokunta

Kansalaisaloite KAA 10/2021 vp Ehjänä syntynyt – loppu ”eheytyshoidoille”: Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto 30.5.2022

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä asiantuntijalausuntoa kansalaisaloitteesta KAA 10/2021 vp Ehjänä syntynyt - loppu ”eheytyshoidoille”.

Sosiaali- ja terveysministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa.

Eheytyshoidoilla tai -terapiolla tarkoitetaan seksuaalisen suuntautumisen tai sukupuoli-identiteetin muuttamiseen tähtäviä menetelmiä. Ne pohjaavat vanhentuneisiin käsityksiin, joiden mukaan heteroseksuaalisuudesta eroava seksuaalinen suuntautuminen tai cis-sukupuolesta eroava sukupuoli-identiteetti olisivat muutettavissa. Tälle ei ole tieteellistä tutkimusnäyttöä. Seksuaalisen suuntautumisen tai sukupuoli-identiteetin erilaisia muotoja ei myöskään enää pidetä häiriönä. Psykiatrisista diagnoosiluokituksista homoseksuaalisuus on poistettu vuonna 1973 (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM)) ja vuonna 1992 (kansainvälinen tautiluokitus ICD). Transsukupuolisuus tulee poistumaan mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden pääluokasta kansainvälisen tautiluokituksen uuden version (ICD-11) käyttöönoton yhteydessä.

Eheytysterapioiden haitoista sen sijaan on lisääntyvää tutkimusnäyttöä. Useimmat johtavat lääketieteelliset ja psykiatriset organisaatiot ovat irtisanoutuneet eheytysterapioista.¹ Myös Suomen

---

¹Ks. esimerkiksi American Medical Association (AMA) 2019, saatavilla: [Issue Brief: LGBTQ change efforts \(so called "conversion therapy"\) AMA 2019](#); American Psychological Association (APA) 2018, saatavilla: [APA Official Actions: Position Statement on Conversion Therapy and LGBTQ Patients](#); WPA Position Statement on Gender Identity and Same-Sex Orientation, Attraction and Behaviours, World Psychiatry 15:3 – October 2016, saatavilla: [WPA Position Statement on Gender Identity and Same-Sex Orientation, Attraction and Behaviours 2016](#); Royal College of Psychiatrists 2014, saatavilla: [Royal College of Psychiatrists' statement on sexual orientation 2014](#); Royal College of Psychiatrists 2018, saatavilla: [Royal College of Psychiatrists: Supporting transgender and gender-diverse people 2018](#); American Psychoanalytic Association 2012, saatavilla:

Psykiatriyhdistys on julkaissut kannanoton, jonka mukaan seksuaalinen suuntautuminen tai sukupuoli-identiteetti eivät ole "hoidolla" muokattavissa ja että eheytysterapioille altistuminen on mielenterveydelle haitallista ja kärsimystä aiheuttavaa.²

Eheytyshoidot eivät ole terveydenhuollon hyväksytty menetelmä eivätkä ne kuulu Suomen julkisesti rahoitettuun terveydenhuoltoon. Kysymys on ei-lääketieteellisestä toiminnasta, johon ei sovelleta sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöä. Antaessaan eheytyshoitoja henkilö ei toimi terveydenhuollon ammattihenkilönä, vaikka hänellä olisi terveydenhuollon ammattihenkilön koulutus, eikä häneen sovelleta terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontaa koskevia säännöksiä. Terveydenhuollon ammattihenkilön ei myöskään tule vedota terveydenhuollon ammattihenkilön koulutukseensa tarjotessaan hoitoa.

Ei-lääketieteellisiä hoitoja koskee muun muassa kuluttajansuojalainsäädäntö, vahingonkorvauslainsäädäntö ja rikoslaki. Lisäksi laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta kieltää sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmiäsuun perustuvan välittömän ja välillisen syrjinnän ja velvoittaa muun muassa viranomaisia ennaltaehkäisemään sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Tasa-arvolain säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta evankelis-luterilaisen kirkon, ortodoksisen kirkkokunnan eikä muiden uskonnollisten yhdyskuntien uskonnonharjoitukseen liittyvään toimintaan eikä perheenjäsenten välisiin taikka muihin yksityiselämän piiriin kuuluviin suhteisiin.

Osastopäällikkö   Satu Koskela

Neuvotteleva virkamies   Majja Iles

[Position Statement on Attempts to Change Sexual Orientation Gender Identity or Gender Expression APs aA 2012.pdf \(psy.fi\)](#)

² Suomen Psykiatriayhdistyksen kannanotto 11.3.2021, saatavilla: [Suomen Psykiatriyhdistyksen kannanotto eheytyshoitoihin - Suomen Psykiatriyhdistys](#)